

A FRANCIA ABSZOLUTIZMUS

FRANCIAORSZÁG A XVI-XVII. SZÁZADBAN

- Lassúbb a fejlődés, mint az angoloknál.
- A lassúság okai - külpolitikai: Itália birtokát nem szerzik meg (I. Ferenc és V. Károly háborúja – a Habsburgok győznek - 1525. Paviai csata, 1529. Cambrai béke)
- a gyarmatszerzés sem jelentős . köv.: nem profitál a földrajzi felfedezésekből
- társadalmi: a jobbágyság rendszere fennáll: a parasztság adózik, általában jobbágyi állapotúak, nem úzhetők el egyszerűen,
- a királyi hatalom védi őket (korlátozza a földesurak azon törekvését, hogy elűzzék a parasztokat) – köv.: a szabad munkaerő kevesebb
- gazdasági ok: céhes ipar a jellemző
- bár van azért ipar, de nem ez az általános – pl.: hajóépítés
- királyi manufaktúrák:selyem- és posztószövő manufaktúrák - luxuscikket gyárt inkább
- a francia nemesség nem kapcsolódik be az árutermelésbe (biztos bevétel a földjéből)
- sőt: a polgárság is földbirtokossá válhat!!!!
- inkább állami hivatalok megvásárlásába fektetik a vagyont - szakképzett réteg kialakulása
- állami adók bérlése még fontos vállalkozás
- mindezek köv.: a királyi hatalom kulcspozícióban marad – sok rétegnek áll érdekében a támogatása
- de: a reformáció széttagozta az eredményez

VALLÁSHÁBORÚ

- a kálvini reformáció hívei: a hugenották
- 1572. Bourbon Henrik és Navarrai Margit esküvője aug. 24. Szt. Bertalan éj
- majd: 1593-ban áttér a katolikus hitre: Párizs megér egy misét!
- IV. (Bourbon) Henrik (1589-1610) néven király
- 1598. Nantes-i Edictum: vallásszabadság+városok, várak a hugenottáknak.
- Így az állam vallása katolikus, de a hugenottákat nem fogja üldözni. Elkezdődik az

AZ ABSZOLUTIZMUS KIÉPÍTÉSE : IV. (BOURBON) HENRIK (1589-1610) ésXIII. LAJOS (1610-1643) uralkodása

IV. (BOURBON) HENRIK

- szakképzett hivatalnokréteg segíti a királyi hatalmat
- merkantilista gazdaságpolitika (Sully államminiszter) - rendbe hozza az államháztartást
- örökletes hivatali méltóság kiadása (taláros nemesség) – Sully megadóztatja
- városok, ipar erősítése
- aktív külkereskedelmi mérleg (magas behozatali vámok)
- gabona, bor, luxuscikkek kivitele
- mezőgazdaság fejlesztése: parasztok védelme a földesúri hatalmaskodásoktól: állami adók csökkentése, erdőhasználati, halászati jog megerősítése, földesúri vadászatok korlátozása a paraszti földek védelmében,
- a munkabérek + a munka rendjének szabályozása, támogatás a manufaktúrák alapításához.
- Kereskedelem fejlesztése: utak, hidak, csatornák építése
- A spanyolok legyőzése (1598)
- Kanada gyarmatosítása

XIII. LAJOS (1610-1643)

- Richelieu - főminiszter a tényleges irányító -
- jól működő hivatali apparátus - a királytól függő hivatalszervezet - taláros nemesség
- adóbérlők

- zsoldoshadsereg
- 1614 után nem hívják többé össze a rendi gyűlést
- protestánsok elleni harc (1628. La Rochelle elfoglalása), rendi ellenállás letörése
- aktív külpolitika: természetes határok elérésének elve - a Pireneusok és a Rajna elérése a cél, - az
- osztrák Habsburgok a fő ellenfelei –a harmincéves éves háborúban elérik a Rajnát
- de: gyarmatosítást is támogatják
- janzenizmus megjelenése (katolikus megújulási irányzat, Port Royal kolostor a központja, francia akadémia itt alakul majd meg)

A FRANCIA ABSZOLUTIZMUS FÉNYKORA: XIV. "NAPKIRÁLY" LAJOS (1643-1715)

- Első minisztere Mazarin volt
- 1642-1661 között felszámolta az utolsó rendi mozgalmakat: 1648-1653 Fronde
- Halála után a király nem nevezett ki több államminisztert: saját kézbe vette az irányítást
- Versailles felépítése
- a rendi gyűlést ő sem hívta össze: „Az állam én vagyok.”
- A hivatalnokszerkezet megerősítése: polgári származású szakemberekkel vett körül magát
- A hivatalok megvásárlásának a rendszer fennmaradt
- vidéken, az alsóbb szintű közigazgatásokat az intendánsok vezették
- Pénzügyminisztere Colbert volt, a merkantilista gazdaságpolitika:
- mindennek az alapja az ipar, és a cél az export nagyobb legyen, mint az import
- támogatta a manufaktúrákat
- Ezért behozta a nemesérceket, és nem engedte ki azt
- a külföldi árukra védővámot vetett ki, és a belső vámoikat csökkentette.
- 1685-ben visszavonta a Nantes-i Edictumot, ezzel megindult egy hugenotta kivándorlás.
- Nagy és állandó hadsereget hozott létre
- Louvois hadügyminiszter- tisztképzés, reguláris hadsereg
- fegyverzet, egyenruha, kaszárnyák, kiképzés
- agresszív külpolitika: terjeszkedés a Rajna felé, gyarmatosítás (Észak-Amerika: Luisiana)

SPANYOL ÖRÖKÖSÖDÉSI HÁBORÚ (1701-1713/1714)

- II. (Habsburg) Károly spanyol király örökségének utódlásáért tört ki Franciaország és a Habsburg Birodalom között.
- Franciaország szövetségese Bajorország + Rákóczi
- a Habsburg Birodalom szövetségese Anglia
- 1704. Höchstadti csata: osztrák győzelem
- A háborút az 1713-ban megkötött utrechti, illetve az 1714-ben aláírt rastatt/badeni békekötés zárta le. E megegyezések értelmében került a Habsburg Birodalomhoz többek között Belgium (Spanyol-Németalföld), Lombardia (Milánó) és a Nápolyi Királyság
- A spanyol trónt megkapta XIV. Lajos unokája, de nem egyesítheti a spanyol és a francia trónt
- Franciaország: megtarthatta Elzászt és Strassburgot
- angoloké Gibraltar
- a Napkirály úgy hal meg, hogy üres a kincstár → megkezdődik a feudális abszolútizmus hanyatlása